

21. Gruška grozdana. (Träublingsbirne) se daje tudi za mrzle kraje priporočati in dajejo izvrstno pijačo.

Štajerski mašancelj.

(Dominik Č. Jnik.)

III. Zdaj poznate, dragi Slovenci, našo jabelko, posebno v Slovenskih goricah, kder so ga letos toliko prodali; samo v jedni fari vem, gotovo nad 1000 polovnjakov, in plačuje se že po 10 fl., je to 10.000 fl., in v celih Slovenskih goricah ne bo prenapeto reči, da so kupci samo za totič sad pustili 100.000 fl.

Zdaj pa vprašam, kako hvaležnost so slovenski sadjerejci že pokazali do svojih ljubih sadnih dreves?

Že je šlo zadnje leto 1884 h koncu, ali dozdej še ni bilo videti, da bi le kateri posestnik jedno drevesce zasadil ali saj prostor za spomlad pripravil, tem menje, da bi drevesa snažili, čistili, gnojili, pred zajci varovali, dokaj je že poglodianega. Merite, kopljite jame na praznih prostorih, katerih še je prezadosti videti; železnica se tudi bliža in kupčije s sadjem bo zmiraj več; pijača je tudi dobra, zdrava, na Dunaji že tolčko v butelkah za bolne prodavajo; posušenega sadja pa je v obče premalo, čeravno bi marsikteri ga že lahko imel za živež in prodajo. Usmili se vam vaša živina, ako je bolna, usmili se vam naj tudi sadje in drevje; ako je živina krulava, garjeva, slabo postrežena, bo hirala, poginila: tako hira, poginjava tudi sadno drevje. Koliko je videti polomljenih vej, mrčes lazi po drevesih, lim (bela omela) ga zajedava, ali to ni nemarnost? Poboljšajte se tukaj in poprimite se umnega sadjarstva, sebi v korist, domovine v lepoto.

Kako otrobi z največim pridom pokladati.

Priporočajo otrobi poprej nekoliko popariti in jim namesto vode kislega mleka ali matude primešati. Množina dušika ali gajilca, ki ga imajo otrobi v sebi, pride večidel od vlečice. Vlečice je sam na sebi težko prebavljiv, z vodo pa, v kateri je kaj natrona raztopljenega, je lažkejše prebavljiv. Mlečna kislina nareja vlečice tudi lažkejše prebavljiv, zato je namakanje otrobov z matudo ali mlekom gotovo velike vrednosti za popolno izporabo njihovo. Navadno se otrobi med rezanje ali pa pijačo potrosijo, kar pa njihovo popolno izporabo nikakor ne zagotavlja. Po pravici se toraj priporoča 24 ur predno se otrobi živini položé, v kakem sodčku ali drugi pripravnici posodi, s toplo vodo namočiti in nekoliko kvasa pridjati. Posoda mora na kakem toplém kraju stati n. pr. blizo komna ali ognjišča do drugega jutra.

Dopisi.

Iz Konjic. (Še nekaj o volitvah.) Srenjske volitve bile so v marsičem prav poduljive. Jasno se je kazalo, da smemo v vsem se zanašati na one može, ki „Slov. Gospodarja“ čitajo. Nova ves, Polena, Konjiška ves so se posebno odlikovale, tam so skoraj sami korenjaki in le malo je omahljivcev, dočim so Žečani, Leskovečani, Hebenstreitovci in Dobravčani večinoma samo na trebuh gledali in si ga bojda tudi dobro nabasali. Nekateri pa vendar pri nemčurjih niso dosti dobili, ampak so še našo mizo obrajtali. Seveda je tudi v slednjih vaseh značajnih, izvrstnih mož, ki se niso dali omamat n. p. Potočnik, Zajc itd. — Bukovle in Gabrovle so tudi precej dobro se vedle. Najhuje s trebuhom za kruhom silihi so pa naši rokodelci. To je zares žalostno, ali čuditi se ni, kajti so ogromni duševni revčeki. Ničesar ne čitajo pa tudi nič ne razumejo, časopisi ali knjige so jim deveta briga; jesti in piti, a to obilno in zastoj jim gre nad vse. Da so s nemškutarji potegnili, to jim je slobodno, pa da so grdo proti nam rogovilili, kmete obirali, plašili, jim listke pulili in druge usiljevali, to jim štejem v sramoto. Sicer se pa bodemo začeli vesti po gaslu svoji k svojim. Povedati še moram, da so si naši nasprotniki vrle agitatorje in korteže izbrali. Med njimi bilo je nekoliko takih, ki so se večkrat proti 7. božji zapovedi pregrešili in zato v luknjah pokorili. V Žečah so pa v krčmi naši bahači pili, se objemali in bratili z ljudmi, katerih se trezni sramujejo! Največ si je prizadeval, da bil bi izvoljen, naš usnjari, pa žalostno propal. Jezo si ji hladil, kakor je mogel.

Iz Mahrenberga. (Molitev.) Vuhrečanom bode menda boljše, ker mora dečica na komando šulvereinskega podučitelja „zum Gebet“ pred šolo nemški moliti. Nimate li duhovna, kateri bi vaše otroke v maternem jeziku moliti učil? Ali vas je vže zapustil vaš župnik? Reč je drugače. Od nekdanj se je v šoli slovenski molilo, le pred kratkim je zapovedal šulvereinski podučitelj nemško molitev. Uboga dečica ne sme toraj v tistem jeziku Boga moliti, v katerem svoje ljube starše kliče. Ali to ni nezaslišano od človeka, ktera nima nobene pravice, pa tudi ni izkušen iz veronauka, kakor njegovo spričevalo kaže. Posvetnjak kdorkoli bodi, nima pravice, ne oblasti o verskih rečeh kaj zapovedovati, ali pa prepovedovati, to pripada duhovnej oblasti. Dečica sama je prišla se pritoževati h č. g. župniku. Hitro vkaže ta g. nadučitelju, da podučitelju prepove nemško molitev. Svoje glavnež pa ostane pri svojem. Sedaj naznani g. župnik nadzorniku. Naš ljubeznjivi inšpektor menda ničesa ni odgovoril, zato pa je g. župnik vse velč. knezoškofijstvu pred-

ložil. Molitev pripada k veronauku kterega du-koven deci razlaga v maternem jeziku, da za-more Boga v duhu in resnici moliti.

Iz Dobja. Enorazredna šola v Dobjem pri Planini razširila se bode še v teku tega leta v dvorazrednico. Ob enem se ima do 15. vino-toka t. l. postaviti enorazredna šola v Jelšah fare Dobje. Slav. centralni odbor štaj. kmetijske družbe v Gradci je prepustil tukajšnjemu šol-skemu voditelju 9. S. Vole-u na njegovo prošnjo čveterico koroških Jezerskih ovac, obsto-ječo iz enega ovna in treh ovac za zboljšanje tukajšnje ovčje reje.

Iz Laznice nad Marib. (Nemškutarški divjaki) so poštenega Slovence na poti v Ruše k veselici bralnega društva grdo napali iz Grilove krčme na Bezeni. Kričali, tulili, psovali, da je bilo strah. „Ferd. . . . slovenska krota. . . .“ in podobne psovke so letele nanj. Bili so iz tamošnje okolice, kakih 9 ali 10 zdivjanih pobalinov. Čez nekaj časa jih pri-vleče na sauh uborno konjsko kljuse, ki si je gotovo želelo prej mrzlega mesarja, nego takšne divjake vlačiti. Skobacajo se naposled pred Maroltovo hišo, ter krolijo nekaj nemških, da bi lahko vse podgane in miši pobegnole. Slo-venci se pa ne dajo motiti, vedno več se teh nabira, kar ove divjake tako splaši, da precej omolknejo. srce jim v hlače zleze in se pobe-rejo tiho iz Ruš tavun. Starši, ki takšnih div-jakov vzrejajo, delajo sebi in celej okolici malo časti.

Od Male nedelje. (Letino) lanjsko šte-jejo mej boljše. Zruja, posebno pšenice, se je obilno pridelalo, tudi sadja, največ jabolk, za katera so ljudje dobili prav lepih denarjev. Jabolčnika so mnogo naredili in tudi še po ceni prodavali. Vinogradi so malo več dali, kakor prejšnja leta pa vino nima prave cene. Letošnja zima je vže izvanredna. Za ozimine se močno bojimo in sploh se ne nadejamo dobre letine. Za našo okolico bi sodilo osnovati kakšno bralno društvo, da bi se slovenski časniki in knjige marjiveje prebirale. Domoljubi, poskusimo.

H. St.

Iz Celjske okolice. (Veselica — rajna Slovenija.) Zadnja veselica „kat. podpornega društva“ se je vrlo obnesla in vdeleževalo prav obilno število ljudstva, tako, da je bila precej velika dvorana „pri belem volu“ vsa natlačena. Imeli smo prav prijeten večer s poštenim raz-veseljevanjem. Vsaj pa tudi prijetnega in za-bavljivega razvedrenja potrebujemo pri sedanjih mršavih razmerah! Hvala toraj vsem častitim gospodom, ki so nam priredili to prijetno ve-selico! Tudi „sirotinski zavod“ katoliškega pod-pornega društva vtegne s vspehom te zabave biti zadovoljen — Namerava se pri obč. zboru rajne „Slovenije“ 4. marca staviti predlog, da se tistih 7 gold., ktere bi imeli dobiti delni-

čarji od vsake akcije, ne povrne delničarjem, temveč prepusti za kakšen dobrodeien namen. Oho! Če hoče kterikoli akcijonar iz svojega žepa šteti novce za dobre namene, slobodno mu! Da bi pa občni zbor smel razpolagati s ptujim denarjem, to je celó novo.

Od sv. Lovrenca v puščavi. (Bauern-vereinovcem!) Dne 1. februarja je tukaj zboroval nemško-liberalni bauernverein. Vkljub temu, da so se kmete vabili z obljubo, da se bode odpravil dohodninski davek od žag, kar se je celo pri cerkvah oklicalo, prišlo jih je prav malo, znamenje, da ima nemško-liberalni bauernverein med poštenimi slovenskimi kmeti le malo prijateljev. Zborovanje je bilo kratko in brez vse živahnosti. Mi bi tudi o njem naj-rajše molčali, ako bi se poleg ne bile govorile tudi reči, ki so neresnične in na katere se nam toraj potrebno zdi, da odgovorimo. Da so govo-rili slovensko, se ni čuditi, kajti to je teh ljudi že navada, da se namreč pred volitvami, kedar gre zato, loviti slovenske glase, tako močno ponižajo da se poslužujejo tudi te „gmanj špraha“, katera je drugače le za dekile in hlapec. Reklo se pa med drugim, da mi Slovenci bo-čemo bojda nemščino zatreti, da Nemce sovra-žimo. Vendar pa nam je nemščina hudo po-trebna, kajti če le 3 ure gremo od doma, smo že na Nemškem; če gremo „vun“ iz dežele, moramo nemško znati, in kako potrebna je nemščina, priča tudi to, da se povsod po svetu uči. Mi pa odgovorimo, da nemščine nočemo zatreti, kar trditi je sploh velika neumnost. Mi tudi pravičnih Nemcev ne sovražimo; poš-tene Nemce mi spoštujemo in jim njih pravie nikdar nismo in ne bomo kratili. Želimo pa ravno tako, da tudi oni nas spoštujejo, da nam naših pravie ne jemljejo, da zlasti spoštujejo naš jezik in našo narodnost. Da ni res, da bi vsak, ki le 3 ure od doma gre, že med Nemce prišel, to vé pri nas pač vsak otrok. Ako pa že kdo žene vole na Nemško, tedaj jih bo pro-dal tudi brez nemščine, kajti še dosihmal ni bilo slišati, da bi kdo svojih juncev samo zato ne mogel spečati, ker ni nemško znal. Kupci na sejmih pač ne iščejo ljudi, ki nemški znajo, temveč le lepo rejenih volov, naj jih že ima nemški ali slovenski kmet.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Celja. (Še nekaj o povrnitvi škod iz francoskih vojsk l. 1809.) Zadnji spis o tej zadevi glede Savinjske doline ni bil povsod dobro razumljen glede obroka, v kate-rem se je treba zglasiti za povrnitev škode, katero so Francozi l. 1809 na Štajerskem na-pravili. Razločevati je treba tiste kapitale, črez katere imajo ljudje obligacije v rokah, namreč dolžna pisma, katerim je na čelu tiskan: Stän-dische Domestical-Obligation, — od tistih ter-jatev, črez katere imajo ljudje kasne liste

(Cassenscheine) ali druga izkazila v rokah, ali pa katera niso pokrita z nobenim dokazilom. Domestikalne obligacije je bilo treba v Gradec poslati do konca prosinca 1885, zdaj je za poslanje obligacij v Gradec zadnji čas do konca svečana 1885. Adresa je: Landes-Obereinnehmeramt (deželna blagajnica). — Kdor pa nima domestikalnih obligacij, ampak le kasne liste (Cassenscheine) ali kako drugo pismo, ali pa kdor terja brez vsakega pisma kako povernitev škode svoje po Francozih l. 1809, tisti se mora zglasiti do konca kresnika 1885, tudi pod gornjo adresno. V zadnjem položaji so prebivalci prejšnje okrajne gosposke ali komisije v Novem Celju.

St. Jurji ob Taboru. (Šnopsanje — v o g e r s k o v i n o.) Pred službo božjo sliši se časih v „taberni“ čuden truš, ker vsi v eno mer kričijo: meni eno kupico, meni enga, tretji meni en ahtelet, in zopet meni en frakelo, „šnops“ v sebe zlivajo kakor da bi dones bil poslednji dan. — Zvoni pričnejo, pa zopet krik: meni ga še daj hitro, meni pa, meni še en glaž, in tako kričanje nastane po sobi, potem se drviijo proti hiši božji, — navadno pa ti „šnopsarji“ zunej cerkve postajajo, nekateri se v cerkvo priplazijo, a namesto v cerkvo, jo v zakristijo krenejo, in tam ves čas eden drugemu na ušesa šepčejo, in nekateri se menijo o kupcijah, drugi potegne iz žepa tobak, in ga zamaši v čelusti, in hitro mu nastane otekline, kakor da bi ga zobje boleli celi teden. Ko daritva sv. meše se konča, hajdi zopet v „Taberno“, in udrihajo eni po „šnopsi“ drugi po „vogerskem“ omotenem vinu sežejo, in zraven ti kruh tako majhen leži, kakor da bi pšenica po štir forinte plačevali, a zato se nobeden župan ne zmeni. O nespametno ljudstvo, pustite „šnops“ pustite pijačo tako zvano „vogersko vino!“ Namesto, da bi po tabernah posedali in s „šnopsom“ se bratili, je mnogo boljše dobre časnike, knjige čitati, prepričani bodite da bo veliko prepira menje, a in mnogo cvenka več v žepu. Nikar ne skrbite za ožtirje da bi na kant prišli. — Zoper pridne krèmarje, dobro pijačo, pošteno zabavo nima nihče nič, a kar je preveč, to se ima v meje zmernosti zavrnoti!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarica se odpelja te dni v Amsterdam na Holandskem; cesarjevič Rudolf pa s princesinjo Štefanijo nad Polo in po morji v Krf in greške Atene, od koder obišče Ciper in Sirijo, na povratku domov snide se v Kotarski boki s črnogorskim knezom. — Minister grof Taaffe trdno stoji ter ne odstopi nemškimi liberalcem na ljubo; te dni je obhajal 25 letnico svoje ženitbe; svit li cesar sami ga

obiščejo in mu čestitajo in zatem vsi na Dunaji navzoči nadvajvode. — Nadškofje in škofje sešli so se na Dunaji in se posvetujejo zastran zboljšanja duhovenske plače, tudi naš milostljivi knezoškof in ekscelenca so tam. — Državni zbor bode zboroval še nekaj časa, da sklene sadnjič še odbito novo pristojbinsko postavo, ako jo odbor hitro popravi, kmetom in manjšim trgovcem na korist pa na obdačenje borzijancev in sploh bogatašev. — Na Goriškem je proš Valusi postal ud deželnemu šolskemu svetu. — Slovenci in Hrvati primorski skličejo pred novimi volitvami za državni zbor več taborov. — Čehi so zmagali pri volitvah za trgovinsko zbornico v Pilznu, izvoljenih je 25 Čehov in 11 Nemcev. Nemški liberalci se močno jezijo. — V Budimpešti bil je uže neznosen nered in skrajni čas, da so mestnega načelnika Thaisza, pomadjarjenega „Deutscha“ odstavili. — Srbski list Zastavo-tožijo Madjari dosledno, da ga s tožbami uničijo. V tem so Madjari podobni liberalnim nemčurjem. — Rumuni v Erdelskem so čedalje bolj srditi na brezobzirne Madjare.

Vnanje države. Francozi so v Tonkingu popolnem natepli strahopetne Kitajce in vzeli v naskoku veliko in trdno mesto Langson. Hočejo jih baje poditi proti severu in potem izhodu do Kantona. — Rusi nameravajo zasesti Herat in vse ozemlje do visokih gora Hindokoš. Proti Nemčiji pa močno utrjujejo Kovno in Osovo. — Nemški Bismark je v državnem zboru nemškem dognal, da se colnina ali carina tajemu zrnju pozviša močno, vsled tega bo največ škodoval Rusom, ki so na leto zrnja Nemcem prodali za 101 milijon goldinarjev pa nam, ki smo spečali za tje prodano zrnje 30 milijonov. Sedaj bi dobro bilo tudi prajzovskim knjigam, tkaninam, železninam in sploh fabriškimi itd. izdelkom colnino pozvišati. Teh se preveč h nam vozi in denar iz dežele spravlja, med tem ko domača obrt strada. — Italijani se Turka nič ne bojijo, zasedli so Masavo in prirejajo 32 močnih ladjij vojnih s 320 kanoni, da turškim vojakom pot zabranijo na primer v Tripol, po katerem Italijan sline cedi. Papež pripravljajo okrožnico zoper liberalce, prijatelje ireimaurejev. — Bolgari so sklenoli železnico narediti od Vakarela v Caribrod. Ko je ta zgotovljena, mogoče je peljati se po železnici od nas tujan do Carigrada. — Bolgare v Macedoniji hudo trpinčijo Turki in Grki. Bo menda zopet Rus moral z mečem kresniti. — Angleži so se zopet tepli z Mahdijem, vrgli so sicer sovražnika, a general Early je mrtev. Od Suakima v Berber delajo železnico. General Wolseley stoji v Korti ob Nilu. Gordon je bil ubit, ko je v Kartumu bežal v palačo avstrijskega konzula Hanzala. Tudi tega so ubili Mahdijevci. Hanzal je bil rojen Moravčan in tajnik misijonarja Knohle-